

Groen voor luchtkwaliteit (2)

Werking en capaciteit, soortkeuze en praktische toepassingen

Ontwikkeld door Praktijkonderzoek Plant en Omgeving en Alterra

Marco Hoffman Alle foto's © PPO tenzij anders vermeld.

WAGENINGEN UR
For quality of life

Werking en capaciteit

WAGENINGEN UR
For quality of life

Hoe verwijderen planten luchtverontreinigende stoffen?

- Opname via huidmondjes (in het blad) > NO_x , ozon en CO_2
- Via waslaag (cuticula) > Vluchtige organische stoffen (VOS)
- Afzetting op bladoppervlak > PM_{10}

WAGENINGEN UR
For quality of life

Factoren die wegvangcapaciteit bepalen

- Concentratie vervuilende stoffen (bij hoge concentratie meer opname)
- Type vegetatie (bomen en heesters het meest effectief; hoe meer volume hoe meer filterend vermogen)
- Planteigenschappen (bv. porositeit, beharing, klevigheid, bladgrootte, bladhoudendheid en waslaag)

WAGENINGEN UR
For quality of life

Planteigenschappen i.r.t. opname diverse stoffen

Voor Fijnstof

- Naalden beter dan blad
- Bladhoudend positief
- Beharing of klevigheid positief

Voor VOS

- Dikke waslaag positief
- Veel schaduw op parkeerplaatsen positief (vermindering verdamping uit tanks)

Voor Stikstofoxiden

- Blad beter dan naalden
- Groot blad positief (veel huidmondjes)
- Beharing negatief

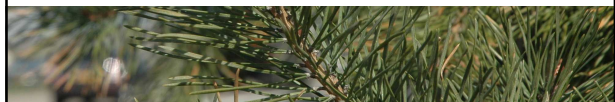
Voor CO_2

- Alleen houtige gewassen op langere termijn effectief (i.v.m. langdurige vastlegging CO_2 in hout)

WAGENINGEN UR
For quality of life

Hoeveel wordt weggevangen?

- Bij CO_2 gemakkelijk te bepalen (i.r.t. biomassa)
  - PPO heeft berekend dat laanboomteelt in Opheusden jaarlijks 6000 ton CO_2 vastlegt; ter waarde van € 150.000 (2008).
- Voor PM_{10} en NO_x concrete cijfers nog beperkt
  - Volwassen stadsboom vangt 400 gr. PM_{10} per jaar
  - Gemiddelde stadsboom 140 gr. PM_{10} per jaar
  - Optimale omstandigheden 1400 gram per jaar

WAGENINGEN UR
For quality of life

Wegvangcapaciteit PM₁₀ stadsboom

- Volwassen stadsboom vangt 400 gr. PM₁₀ per jaar
- Gemiddelde stadsboom 140 gr. PM₁₀ per jaar
- Optimale omstandigheden 1400 gram per jaar

WAGeningen UR
For quality of life

Wegvangcapaciteit PM₁₀ groene wanden

- *Parthenocissus* 4 gram per m²
- *Hedera* 6 gram per m²
- 23 m² wand met *Hedera helix* = 1 gemiddelde boom

WAGeningen UR
For quality of life

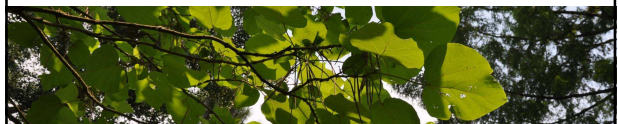
Wegvangcapaciteit bos per ha per jaar

Schadelijke stof	PM ₁₀ (kg per ha per jaar)	NO ₂ (kg per ha per jaar)
Nowak (2006)	11 tot 80	5 tot 63
Oosterbaan et al (2006)	36,4	
Kaasik et al. (2004)	5 tot 280	
Jun Yang (2005)	60	
Houben (2006)	20 - 300	

WAGeningen UR
For quality of life

Beperkingen

- Wat betreft fijnstof: vegetatie vangt vooral grote deeltjes; wegvangen kleine deeltjes PM_{2,5} is beperkt
- Vermindering omgevingsconcentratie is hooguit enkele procenten
- Verminderen uitstoot schadelijke stoffen is veel effectiever (electrische auto's, roetfilters, etc.)

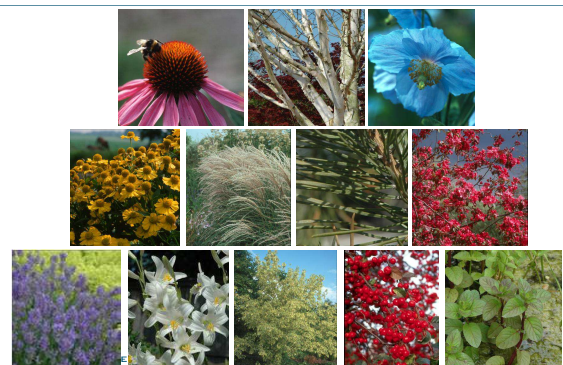
WAGeningen UR
For quality of life

Soortkeuze

WAGeningen UR
For quality of life

Welke soorten zijn het meest effectief?

Samenstelling soortentabel (in Dendroflora 46)

- 2 tabellen
  - Bomen
  - Heesters en klimplanten
- Per soort aangegeven wat effectiviteit is voor wegvangen of opnemen van PM₁₀, NO_x & ozon en CO₂
- Op basis van "expert judgement" (geen wetenschappelijk bewijs dus!)

Planteigenschappen i.r.t. opname diverse stoffen

Voor Fijnstof

- Naalden beter dan blad
- Bladhoudend positief
- Beharing of kleverigheid positief

Voor VOS

- Dikke waslaag positief
- Veel schaduw op parkeerplaatsen positief (vermindering verdamping uit tanks)

Voor Stikstofoxiden

- Blad beter dan naalden
- Groot blad positief
- Beharing negatief

Voor CO₂

- Alleen houtige gewassen op langere termijn effectief (i.v.m. langdurige vastlegging CO₂ in hout)

Botanische naam	Hoofd groep	PM ₁₀	NO _x & ozon	CO ₂
<i>Abies grandis</i>	B/C	++++	+	++++
<i>Abies procera</i> / <i>veitchii</i>	B/C	++++	+	+++
<i>Acer campestre</i>	B	++	+++	+++
<i>Acer cappadocicum</i>	B	++	+++	++++
<i>Acer freemanii</i> / <i>negundo</i>	B	++	+++	+++
<i>Acer platanoides</i>	B	++	++++	++++
<i>Acer pseudoplatanus</i>	B	++	++++	++++
<i>Acer rubrum</i>	B	++	+++	++++
<i>Acer saccharinum</i>	B	++	++++	++++
<i>Aesculus hippocastanum</i> / <i>×carnea</i> / <i>flava</i>	B	++	++++	++++
<i>Aesculus pavia</i>	B	+	+++	+++
<i>Ailanthus altissima</i>	B	+	++++	++++
<i>Alnus</i> spp.	B	++	+++	+++
<i>Amelanchier arborea</i>	B	+	+++	++

Praktische toepassingen

Advisering klanten en beleidsmakers

- Onderwerp scoort maatschappelijk hoog
- Goed verkoopargument voor kwekers en groenvoorzieners

Bureauplant van het jaar

3 Foto's van internet, vrij van copyright

Aanleg en onderhoud

- Je kunt rekening houden met soortkeuze
- Goede snoei en dunning voor optimale porositeit
- Bij aanleg evt. rekening houden met windrichting, plantmaten en type beplanting
- Voorkom "groene tunnel effect"

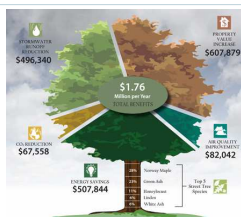

Kwantificeren milieuvoordelen

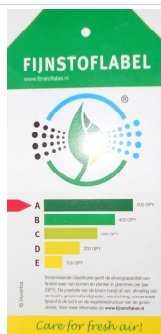
- Door sommige gemeenten of kwekerijen gewenst (milieuwaarde van hun groen)
- Dit kan helpen bij behalen milieudoelstellingen of verbeteren imago
- Bv. Groen in Chicago filtert 5575 ton verontreinigende stoffen (t.w.v 9.2 miljoen dollar)

Kwantificeren milieuvoordelen (bv. fijnstof, CO₂)

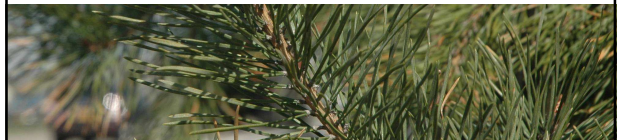

Illustratie van internet

Eindconclusie

Groen voor verbeteren luchtkwaliteit is aantrekkelijke toevoeging gebruikswaarde

Meer informatie

Vragen?

